

Міжнародний гуманітарний університет
Інститут права, економіки та міжнародних відносин
Кафедра економіки і міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Організація біржової діяльності на товарних ринках

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	другий (магістерській) рівень (назва рівня вищої освіти)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Магістр (назва ступеня вищої освіти)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (код та найменування спеціальності)
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (найменування освітньої програми)

1. Анотація до навчальної дисципліни

Сучасна біржова діяльність виступає центром конкурентного ціноутворення і представляє собою широкомасштабну сферу інвестування та перерозподілу товарних і фінансових активів у світовому масштабі. Нині вітчизняний біржовий ринок поступово стає невід'ємною частиною світової біржової спільноти

Характерною особливістю розвитку сучасного економічного простору стало значне зростання та беззаперечний вплив біржової діяльності на функціонування практично усіх сфер суспільного життя. Біржової діяльності є однією з найважливіших передумов економічного зростання країни та підвищення суспільного добробуту. Формування теоретичних основ та практичних навичок із організації біржової діяльності, здійснення біржової торгівлі на товарних та фінансових ринках, біржових контрактів у господарській діяльності з метою страхування цінних ризиків та спекуляції, вивчення організаційно-економічних засад здійснення біржової торгівлі на біржах, використання біржових інструментів є важливицею основою підготовки фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Тому організація біржової діяльності на товарних ринках є необхідною основою для вивчення у вищих навчальних закладах дисципліною, оскільки у результаті її вивчення студенти отримують як теоретичні, так і практичні знання щодо організації бізнесу.

Біржі посідають особливе місце в інфраструктурі сучасної ринкової економіки. Біржовий ринок України, одержавши належне економічне середовище, розпочав вирішувати проблеми формування ринкових цін на основі попиту і пропозиції. Саме важливість функціонування біржових структур в економіці України вимагає вивчення навчальної дисципліни «Організація біржової діяльності на товарних ринках», яка формує

цілісне бачення майбутніх фахівців щодо сутності та змісту біржової діяльності, створення та механізм функціонування бірж і брокерських контор, особливості й правила біржової торгівлі і укладання біржових контрактів клієнтами, брокерами (трейдерами) і ділерами на товарних біржах України.

Основною метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців загальних і професійних компетентностей в галузі організації біржової діяльності на товарних ринках, які направлені на здобуття студентом професійної підготовки на сучасному рівні.

2. Стислий опис навчальної дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни визначається програмою курсу в межах змісту програми навчальної дисципліни. Основна увага приділяється вивченню засад біржової діяльності та її еволюційного розвитку, принципи, методи та інструменти організації біржової діяльності на товарних бірж в нашій країні та в країнах з ринковою економікою з метою розкриття закономірностей організації біржової діяльності.

Мета навчальної дисципліни - формування у майбутніх фахівців загальних і професійних компетентностей в галузі біржової діяльності, які направлені на здобуття студентом професійної підготовки на сучасному рівні, теоретичних основ та практичних навиків з біржової діяльності та ефективного використання біржових операцій в своїй майбутній діяльності. Студент має володіти знаннями в області організації біржової діяльності на товарних ринках, практичними вміннями та навичками, необхідними для інтегративного вирішення професійних завдань, розв'язування складних спеціалізованих завдань та вирішування практичних проблем у професійній сфері.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення теорії та практики організації біржової діяльності;
- виявленні особливостей процесу створення бірж та їх структури в Україні; ознайомленні зі світовим досвідом роботи бірж;
- набуття практичних навичок організації торгівлі на біржі товарами;
- використання біржової інформації для організації вискоефективного виробництва та збуту сільськогосподарської продукції;
- узагальнення практичних аспектів укладання біржових угод, опанування методів біржового посередництва; оцінка стану і тенденції розвитку біржової кон'юнктури.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- зміст основних нормативних і законодавчих документів, що регулюють здійснення біржової діяльності; - функції та завдання посередників на біржі; - технологію формування ланцюга руху замовлення від покупця до продавця на біржі; - основи ф'ючерсної торгівлі основні теоретичні положення, сутність, цілі та логіку розробки бізнес -плану;
- основні принципи організації та проведення біржових торгів на товарній та фондовій біржах;
- технологію формування ланцюга руху замовлення від покупця до продавця на біржі;

– умови та послідовність проведення розрахунків на товарній біржі, принципи встановлення та правила котирування цін на товарній біржі, основи ф'ючерсної торгівлі.

вміти:

- досліджувати та прогнозувати ситуацію на товарній біржі;
- розрізняти та класифікувати види бірж за специфікою ознак;
- розвиток світової та української біржової торгівлі, економічні, соціальні та політичні функції біржі;
- біржову структуру; поняття статуту та правил біржі; правила здійснення біржових операцій;
- порядок взаємних розрахунків членів біржі та інших учасників біржової торгівлі, процедурні питання зі створення біржі, її реєстрація та структури управління, порядок організації торговельного процесу в біржовій операційній залі;
- особливості змісту основних нормативних і законодавчих документів, що регулюють здійснення біржової діяльності; функцій і завдання посередників на біржах, їх класифікація, технологію формування ланцюга руху замовлення від покупця до продавця на біржі.

Набути соціальних навичок (soft-skills):

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність працювати в команді.
- Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- Здатність діяти відповідально та свідомо.

Пререквізити (Prerequisite) –

Дисципліна «Організація біржової діяльності на товарних ринках» пов'язана з навчальними дисциплінами: «Економічна теорія», «Економічна безпека», «Економіка підприємства», «Міжнародний менеджмент», «Мікроекономіка».

Постреквізити. Знання та вміння студентів після освоєння змісту дисципліни «Організація біржової діяльності на товарних ринках» будуть використовуватися у різних сферах діяльності фахівця.

Формат навчальної дисципліни - очний (offline): проведення лекцій, лабораторних робіт та консультації для кращого розумінням. Під час сесії заочної форми навчання формат очний (offline / Face to face), у міжсесійний період – дистанційний (online).

Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайнконсультування і т.п.

Методи навчання: В процесі викладання дисципліни застосовуються різноманітні методи навчання, а саме_методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю та самоконтролю у навчанні, бінарні(подвійні) методи навчання.

3. Зміст навчальної дисципліни

	Години	Кредити	Семестр	
			I	II
Всього годин за навчальним планом, з них:	180	6	-	180

Аудиторні заняття, у т.ч.:	48		-	48
Лекції	24		-	24
лабораторні роботи	-		-	-
практичні заняття	24		-	24
Самостійна робота, у т.ч.:	132		-	132
підготовка до аудиторних занять	96		-	96
підготовка до контрольних заходів	16		-	16
виконання реферату або проекту	-		-	-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	-		-	-
підготовка до екзамену/заліку	20		-	20
Форма підсумкового контролю				екзамен

4. Структура (тематичний план) дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Ус бо- го	у тому числі					усь го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Заліковий модуль 1.												
1. Предмет, методи і завдання курсу. Організаційно-економічні основи біржової діяльності.	18	2	2	-	-	14	18	2				16
2. Виникнення та розвиток біржової діяльності в Україні.	18	2	4		-	12	18		2			16
3. Законодавчо-правове регулювання біржової діяльності.	18	2	2	-	-	14	18					18
4. Роль і місце біржової торгівлі у формуванні ринку.	18	4	2	-	-	12	18	2				16
5. Біржові товари та їх види.	18	2	2	-	-	14	18					18
Разом за заліковим модулем 1	90	12	2	-	-	66	90	4	2	-	-	84
Заліковий модуль 2.												
6. Організаційно-правові основи створення та функціонування бірж.	18	2	2	-	-	14	18	2				16
7. Організація і технологія біржової торгівлі.	18	2	4	-	-	12	18		2			16
8. Організація брокерської діяльності.	18	2	2	-	-	14	18		2			16
9. Біржові угоди та їх види.	18	4	2	-	-	12	18					18
10. Економічний механізм біржової торгівлі.	18	2	2			14	18					18
Разом за заліковим модулем 2	90	12	2	-	-	66	90	2	4			84

Усього годин	180	2	24	-	-	132	180	6	6	-	-	168
		4										

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<p>Тема 1. Предмет, методи і завдання курсу. Організаційно-економічні основи біржової діяльності.</p> <p>1. Основні теоретичні положення дисципліни та її завдання. 2. Предмет і методи науки. 3. Основні види оптової торгівлі. 4. Особливості біржової торгівлі. 5. Історія розвитку біржової діяльності 6. Сучасний стан світового біржового ринку.</p>	2	2
2	<p>Тема 2. Виникнення та розвиток біржової діяльності в Україні.</p> <p>1. Передумови виникнення біржової діяльності в Україні. 2. Історія розвитку вітчизняних бірж. 3. Біржова торгівля в радянській Україні. 4. Становлення біржової торгівлі в незалежній Україні. 5. Перспективи розвитку біржової діяльності в Україні.</p>	2	-
3	<p>Тема 3. Законодавчо-правове регулювання біржової діяльності.</p> <p>1. Загальна характеристика законодавчо-правового поля, що регулює біржову діяльність. 2. Регулювання біржової діяльності в США. 3. Регулювання біржової діяльності в Україні. 4. Оподаткування біржової діяльності.</p>	2	-
4	<p>Тема 4. Роль і місце біржової торгівлі у формуванні ринку</p> <p>1. Переваги реалізації продукції через товарні біржі. 2. Формування ринку продукції, як умова діяльності бірж. 3. Принципи розвитку, державне регулювання та структура біржового ринку.</p>	4	2
5	<p>Тема 5. Біржові товари та їх види.</p> <p>1. Характеристика біржових товарів. 2. Класифікація біржових товарів. 3. Речові біржові товари. 4. Фінансові інструменти. 5. Методика подання інформації про біржові товари в спеціалізованих виданнях.</p>	2	-
6	<p>Тема 6. Організаційно-правові основи створення та функціонування бірж.</p> <p>1. Визначення біржі та аспекти її діяльності. 2. Функції бірж. 3. Класифікація бірж. 4. Організаційна структура біржі та функції її підрозділів. 5. Правила біржової торгівлі.</p>	2	2

7	Тема 7. Організація і технологія біржової торгівлі 1. Характеристика процесу біржового торгу. 2. Форми проведення біржових торгів. 3. Підготовка біржового торгу. 4. Торговий процес в біржовій операційній залі. 5. Виконання замовлень отриманих під час торгів.	2	-
8	Тема 8. Організація брокерської діяльності. 1. Брокерська контора, її роль і місце в біржовій торгівлі. 2. Брокерське обслуговування за договором. 3. Брокерське обслуговування за дорученням. 4. Види обмежуючих умов доручень клієнта брокера. 5. Економічна стратегія брокера на біржі та принципи її розробки.	2	-
9	Тема 9. Біржові угоди та їх види. 1. Визначення біржової угоди та її аспекти. 2. Характеристика біржової угоди. 3. Укладення біржової угоди. 4. Спотові угоди. 5. Форвадні угоди. 6. Ф'ючерсні угоди. 7. Опціонні угоди.	4	-
10	Тема 10. Економічний механізм біржової торгівлі. 1. Поняття хеджування та його переваги. 2. Практика сільськогосподарського хеджування. 3. Спекулятивні операції на біржах. 4. Стратегія і практика спекулятивних операцій. 5. Кліринг і розрахунки на біржовому .	2	-
Всього		24	6

6.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Предмет, методи і завдання курсу. Організаційно-економічні основи біржової діяльності.	2	-
2	Тема 2. Виникнення та розвиток біржової діяльності в Україні.	4	2
3	Тема 3. Законодавчо-правове регулювання біржової діяльності.	2	-
4	Тема 4. Роль і місце біржової торгівлі у формуванні ринку.	2	-
5	Тема 5. Біржові товари та їх види.	2	-
6	Тема 6. Організаційно-правові основи створення та функціонування бірж.	2	-
7	Тема 7. Організація і технологія біржової торгівлі.	4	2
8	Тема 8. Організація брокерської діяльності.	2	2
9	Тема 9. Біржові угоди та їх види.	2	-
10	Тема 10. Економічний механізм біржової торгівлі.	2	-
Всього		24	6

7. Самостійна робота

№ зан.	Вид роботи / назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Підготовка до аудиторних занять	96	96
2	Підготовка до контрольних заходів	16	38
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	-	14
	Тема 2. Зробити порівняльний аналіз різних видів торгівлі.	-	2
	Тема 3. Проаналізувати сучасний стан біржової діяльності в Україні.	-	2
	Тема 5. Проаналізувати відповідність між нормативноправовими актами, покликаними регулювати біржову діяльність в Україні.	-	2
	Тема 7. Скласти схему класифікацій бірж. Скласти схему організаційної структури біржі.	-	2
	Тема 8. Робота з правилами біржової торгівлі. Заповнення форм та бланків необхідних для підготовки та проведення біржових торгів. Підготовка брокерського звіту за результатами наданої моделі торгу.	-	2
	Тема 9. Дати визначення термінам: спот, форвард, ф'ючерс, опціон. Заповнення спотового та форвардного контрактів.	-	2
	Тема 10. Ознайомлення із ф'ючерсним та опціонним контрактами. Зробити порівняльний аналіз діяльності хеджера та біржового спекулянта.	-	2
7	Підготовка до екзамену	20	20
Всього		108	168

8. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Участь в роботі впродовж семестру – 50% від загальної оцінки. Залік: 50% від загальної оцінки. Залік усний згідно з переліком питань.
Вимоги до письмової роботи	Усі письмові роботи повинні бути написані самостійно, плагіат заборонений. Обсяг письмових робіт – до 500 слів. Оцінюється якість та оригінальність наведених аргументів. Письмові роботи повинні подаватись вчасно. У випадку невчасного подання письмової роботи оцінка знижується – віднімається 5 балів за день прострочення.
Семінарські заняття	Попередня підготовка до розгляду питань, активна участь під час обговорення, обов'язкове виконання усіх письмових завдань у зошиті (конспект).
Умови допуску до підсумкового контролю	Обов'язкова присутність на лекційних заняттях. У разі пропуску 1/3 лекційних занять студент не допускається до підсумкового контролю. Активність впродовж семестру, відвідування або відпрацювання усіх семінарських занять. Відпрацювання семінарських занять здійснюється протягом двох тижнів з моменту пропуску заняття або отримання незадовільної оцінки на занятті. На семінарських заняттях обов'язково мати зошит з виконаними завданнями.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль. Форма контролю: екзамен.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Розробка бізнес-планів та створення ефективних бізнес-моделей» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 50 балів, і рейтингу з атестації (залік) – 50 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті. Рівень знань оцінюється:

«відмінно» – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань;

«добре» – коли студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань;

«задовільно» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань;

«незадовільно з можливістю повторного складання» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни. Є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 50 балів, і рейтингу з атестації (залік) – 50 балів.

9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією, методистом та викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, методистом, викладачами та підготовки (друку) рефератів і самостійних робіт

10. Політика дисципліни

При організації освітнього процесу в Інституті права, економіки та міжнародних відносин МГУ студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до:

Положення про самостійну роботу студентів; Положення про організацію освітнього процесу; Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів; Положення про практику студентів; Положення про рейтингову систему оцінювання знань; Положення про академічну доброчесність; Положення про екзамени та заліки; Положення про підготовку і захист магістерської роботи; Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг; Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

Письмові роботи

Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (реферат, есе, вирішення кейсів, підготовка презентацій). У випадку якщо студент не отримав протягом семестру необхідну кількість балів для допуску до заліку, студент може написати додаткову письмову роботу (реферат) за темою яка буде погоджена з викладачем.

Академічна доброчесність

Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. Пропущені лекції або практичні заняття зараховуються шляхом опрацювання студентом лекцій або практичних занять (конспектування, розв'язування задач, підготовка реферату, тощо) із наступним їх захистом.

Література

Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

11. Рекомендована література

Основна

1. Бевз О.П. Економіка і організація біржової торгівлі: Навч. посібн. / Бевз О.П., Скотнікова М.М. - К.: ЦУЛ, 2006. - 43 с.
2. Берлач А.І., Берлач А.Н., Ілларіонов Ю.В. Організаційно-правові основи біржової діяльності: Навч. посібн. - К.: Фенікс, 2000. - 336 с.
3. Биржевая деятельность: Учебник. Грязнова А.Г., Корнеева Р.В., Галанов В.А. и др. - М.: Финансы и статистика, 1996. - 239 с.
4. Биржевое дело: Учебник. Галанов В.А., Басов А.И., Афанасьев Е.В. и др. - М.: Финансы и статистика, 2000. - 303 с.
5. Губський Б.В. Біржові технології ринку. - К.: Нора-прінт, 1997. - 296 с.
6. Дегтярева О.И., Кандинская О.А. Биржевое дело: Учебник - М.: ЮНИТИ, 2000.- 680 с.

7. Дмитрук Б.П. Організація біржової діяльності в агропромисловому комплексі: Навч. посібн. - К.: Либідь, 2001. – 342 с.
8. Дудяк Р.П., Бугіль С.Я. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: Навчальний посібник. – Львів: “Новий світ – 2000”, “Магнолія плюс”, - 2003. – 360 с.
9. Закон України "Про товарну біржу" № 1956-XII від 10.12.1991 // Відомості ВР 1992, № 10.
10. Механізм біржової торгівлі продукцією АПК - елемент ринкової інфраструктури / За ред. О.М. Шпичака. - К.: ІАЕ, 1995. - 86с.
11. Постанова Кабінету Міністрів України "Про Концепцію розвитку біржового ринку сільськогосподарської продукції" № 848 від 5.08.1997.
12. Постанова Кабінету Міністрів України "Про прискорення організації біржового сільськогосподарського ринку" № 916 від 17.11.1995.
13. Савченко В.Д. Організація біржової діяльності: Навч. посібн. - Х.: ХДАУ, 2000. - 124 с.
14. Солодкий М.О. Біржовий ринок: Навч. посібн. - К.: Джерела М, 2001. - 333 с.
15. Сохацька О.М., Дениско О.М. Біржова справа: Навч. посібн. - К.: Тріада Плюс, 1994. - 188 с.
16. Сохацька О.М. Біржова справа: Підручник. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 602 с.
17. Товарні біржі в Україні: Аналіз діяльності, законодавче поле, перспективи розвитку. Саблук П.Т., Шпичак О.М., Шевченко Г.О. та ін.- К.: ІАЕ, 1997. –428 с.
18. Харитонова О.І. Біржове право: Навчально-методичні рекомендації. - О.: Юридична література, 2000. – 31 с.

Додаткова література

1. Барановський О. Біржі товарні в Україні: вчора, сьогодні і завтра / Барановський О. // Вісник податкової служби України. - 2009. - №6. - С.44-46.
2. Брокерам и их клиентам. К.А. Улыбин, И.С. Андрюшина, Н.П. Харисова и др. – М.: “Институт молодежи”. – 1991. 140 с.
3. Васильев Г. А., Каменева Н. Г. Товарные биржи. - М.: Высшая школа, 1991.-112с.
4. Васильев Г. А., Каменева Н. Г. Организация и техника биржевой торговли. -М.: Экономическое образование, 1995. -324 с.
5. Гайдуцький П.І., Бузовий Є.А., Тимченко В.Н. Біржова торгівля. Основа ринку. К.: УСГА, -1992. – С.32.
6. Гайнетдинов М. Биржевые торги в АПК // Хозяйство и право. – 1991.- №6. – С.41.
7. Голубович А.Д., Миримская О.М. Биржевая торговля и инвестирование в США.- М.: МЕНАТЕП-ИНФОРМ, 1991.-184 с.
8. Горьовий В.П. Передумови розвитку біржової торгівлі сільськогосподарською продукцією в Україні // Фондовий ринок. – 1999. - № 11. – С. 42-48.
9. Дерябин А.В. Биржи в инфраструктуре рынка // Экономист. – 1992. - № 3. – С. 41-46.
10. Иванов К.А. Карманная книга брокера.- М.: Московский университет, 1991.-200 с.
11. Иващенко А. А. Товарная биржа (за кулисами биржевой торговли).- М.: Международные отношения, 1991.- 272 с.
12. Международные товарные биржи и биржевые операции.- М.: Факт, 1991.-Вып. 1,2.
13. Михайленко И.А., Бащак Ю.В., Посполитак А.А. История биржевой торговли в Одессе. – Одесса: Крона, 1996. - С.48.

14. Мусатов В.Т. США: биржа и экономика.- М.: Наука, 1985.- 180 с.
15. Охріменко І.В. Порівняльний аналіз українського та російського законодавчо-правового забезпечення біржової діяльності // Ринкова трансформація економіки АПК: кол. монографія у чотирьох частинах. Ч. 4. Стабілізація доходів сільських товаровиробників / За ред. П.Т.Саблука, В.Я.Амбросова, Г.Є.Мазнева. – К.: ІАЕ, 2002. – 484 с., -С. 154-157.
16. Сохацька О.М. Зарубіжні біржові ринки. // Фінанси України. 2000. - №4. - С.59-66.
17. Товарная биржа: Как ее создать? Как организовать работу? Как участвовать в биржевых торгах? - М.: Экономика, 1991.-153 с.
18. Узун В. Я. Товарная биржа.- М.: Знание, сер. "Экономика", 1991, №9.- 64 с. 19. Улыбин К.А., Андрюшина И.С., Харисова Н.Л. Брокер и биржа: Пособие для брокеров и их клиентов. - М.: Информбизнес, 1991.- 240 с.

1. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Джерела Інтернет:

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського – www.biblvnad.org.ua.
 2. Бібліотечний світ України – www.ukrlib-world.kiev.ua
 3. Наукова бібліотека НаУКМА – <http://www.ukma/kiev.ua/ukmalib>
 4. Державна освітянська бібліотека України – <http://www.eduua.net/library/>
 5. Офіційний сайт Верховної Ради - www.zakon.rada.gov.ua
- Періодичні видання України з проблем бізнесу:
- www.banker.com.ua – Банківські новини
 - www.business.ua – журнал "Бизнес"
 - www.expert.ua – журнал "Експерт–Украина"
 - www.dsnews.com.ua – газета "Деловая Столица"
 - www.kommersant.ua – газета "Коммерсант–Украина"
 - www.companion.ua – журнал "Компаньон"
 - www.kontrakty.com.ua – газета "Контракты"
 - 65www.investgazeta.net – "Украинская инвестиционная газета"
 - www.korrespondent.net – Українська мережа новин «Korrespondent.net»

9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією, методистом та викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, методистом, викладачами та підготовки (друку) рефератів і самостійних робіт

10. Політика дисципліни

При організації освітнього процесу в Інституті права, економіки та міжнародних відносин МГУ студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про самостійну роботу студентів; Положення про організацію освітнього процесу; Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів; Положення про практику студентів; Положення про рейтингову систему оцінювання знань; Положення про академічну доброчесність; Положення про екзамени та заліки;

Положення про підготовку і захист магістерської роботи; Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг; Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

Письмові роботи

Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсів, підготовка презентацій). У випадку якщо студент не отримав протягом семестру необхідну кількість балів для допуску до заліку, студент може написати додаткову письмову роботу (есе) за темою яка буде погоджена з викладачем.

Академічна доброчесність

Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. Пропущені лекції або практичні заняття зараховуються шляхом опрацювання студентом лекцій або практичних занять (конспектування, розв'язування задач, підготовка реферату, тощо) із наступним їх захистом.

Література

Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Гарант освітньої програми
зав. кафедри економіки і міжнародних економічних відносин
д.е.н., професор

Головченко О.М